

ASiantuntijalausunto

Rikosoikeuden apulaisprofessori Tatu Hyttinen

31.1.2021

EDUSKUNNAN LAKIVALIOKUNNALLE

Asia: HE 226/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta

Aluksi

Hallituksen esityksessä HE 226/2020 vp ehdotetaan, että laittomasta uhkauksesta tehtäisiin tiettyissä tilanteissa virallisen syytteen alainen rikos. Esityksen mukaan laitonta uhkausta olisi pidettävä virallisen syytteen alaisena rikoksen ensinnäkin silloin, jos laitton uhkaus kohdistuisi henkilöön hänen työtehtävänsä vuoksi eikä rikoksentekijä kuulu työpaikan henkilöstöön. Lisäksi ehdotetaan, että syyttäjä saisi nostaa syytteen laittomasta uhkauksesta myös silloin, jos teko on kohdistunut henkilöön hänen julkisen luottamustehtävänsä vuoksi.

Lakivaliokunta on pyytänyt minulta lausuntoa kyseisestä hallituksen ehdotuksesta. Arvioin asiaa erityisesti rikosoikeudellisesta näkökulmasta.

Lausuntonani esitän kunnioittavasti seuraavan.

Esityksen hyväksyttävyys

Ehdotuksen auki kirjoitettuna tavoitteena on edistää sitä, että työtehtävä tai julkinen luottamustoimi on mahdollista suorittaa ilman väkivallan uhkaa. Tämän kaltainen tavoite on ehdottomasti kannatettava.

Esityksen varsinaisena kimmokkeena vaikuttaisi kuitenkin olleen halu puuttua etenkin internetissä esiintyvään häirintään, uhkailuun ja maalittamiseen. Näin ollen voidaan olettaa, että valmistelun varsinaisena lähtökohtana on ollut havainto, jonka mukaan uhkaavaa vihapuhe heikentää demokraattisen oikeusvaltion näkökulmasta keskeisten toimijoiden, kuten poliitikkojen, toimittajien ja tiettyjen viranomaisten mahdollisuutta osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä hoitaa heillä kuuluvia tehtäviä.

Lähtökohtaisesti on kannatettavaa ja hyväksyttävää, että demokraattisen oikeusvaltion toimintaa pyritään turvaamaan innovoimalla uusia lainsäädännöllisiä keinoja reagoida uhkaavaan vihapuheeseen ja sen synnyttämään vihaan, olkoonkin, että termi ”vihapuhe” lienee monimerkityksellisempi käsite kuin mitä hallituksen esityksessä annetaan ymmärtää. Koska uutta rikoslakia ei pidä säätää kevein perustein, on toisaalta kysyttävä, missä määrin laittoman uhkauksen syyteoikeutta laajentamalla kyetään vähentämään internetissä esiintyvää häirintää, uhkailua ja maalittamista. Jo nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaan kuka tahansa voi tehdä rikosilmoituksen laittomasta uhkauksesta. Esimerkiksi mikään ei estä sitä, että lehden päätoimittaja tai käräjäoikeuden laamanni tekee rikosilmoituksen toimittajaan tai käräjätuomariin kohdistuneesta laittomasta uhkauksesta. Jos teko tulkitaan asianomistajarikokseksi, tutkintaa ei aloiteta tai tutkinta lopetetaan, jos asianomistaja ilmoittaa, ettei hän vaadi tekijälle rangaistusta.

Nyt ehdotetun muutoksen seurauksena tutkinta voitaisiin aloittaa tai sitä voitaisiin jatkaa, vaikka asianomistaja kysyttäessä ilmoittaisi, ettei hänellä ole rangaistusvaatimusta laittomasta uhkauksesta. Kokonaisuutena arvioiden kyseinen muutos ei ehkä olisikaan aivan niin mullistava, kuin hallituksen esityksen ja asiasta käydyn julkisen keskustelun perusteella voisi olettaa ja ymmärtää. Entisestään muutoksen merkittävyttä suhteellistaa se, että laiton uhkaus on jo nyt voimassa olevan lain mukaan virallisen syytteen alainen rikos, jos erittäin tärkeä yleinen etu vaatii syytteen nostamista. Syytteen nostamisen kynnyksenä ”erittäin tärkeä yleinen etu” on eittämättä muodostunut (liian) korkeaksi, mutta yhtä kaikki, esimerkiksi keskeisiin poliittisiin päättäjiin tahi viranomaisiin kohdistuneet laittomat uhkaukset lienevät demokraattisessa oikeusvaltiossa jo nyt sen kaltaisia tekoja, että erittäin tärkeä yleinen etu suorastaan edellyttää syytteen nostamista, vaikka uhri ei itse vaatisikaan asiassa rangaistusta.

Yhtä kaikki, ehdotettu syyteoikeuden muutos on tavoitteiltaan perusteltu lähettäen myös selkeän viestin, jonka mukaan yhteiskunta suhtautuu vakavasti uhkaavaan kielenkäyttöön. Yhtä lailla on ymmärrettävää, että esityksen mukaan laitonta uhkausta olisi pidettävä virallisen syytteen alaisena rikoksena riippumatta siitä, minkälaisessa työtehtävässä henkilö toimii. Tarkoiton tällä sitä, että rikosoikeudessa korostuneen yhdenvertaisuuden valossa olisi ongelmallista ja jopa kestäväntöntä, jos korotettua rikosoikeudellista suojaa tarjottaisiin esimerkiksi poliitikoille, toimittajille ja oikeudenhoitoon osallistuville viranomaisille, kun taas esimerkiksi asiakaspalvelutyöntekijät tai terveydenhuollon ammattilaiset jätettäisiin vastaavan suojan ulkopuolelle. Näin ollen pidän lähtökohtaisesti ymmärrettävänä, että ”korotettu rikosoikeudellinen suoja” on haluttu ulottaa paitsi julkisten luottamustehtävien hoitoon myös kaikenlaisen työn tekemiseen.

Samalla on tähdennettävä, että yleisesti ottaen ehdotuksessa on kysymys räätälöidystä rikosoikeudesta eli tilanteesta, jossa korotettua rikosoikeudellista suojaa ollaan tarjoamassa vain tietyssä asemassa oleville ihmisille eli työntekijän asemassa olevilla tai luottamustehtäviä hoitaville ihmisille. Esityksen tavoitteiden valossa logiikka on ymmärrettävissä, mutta tämän kaltainen ”rikosoikeudellinen räätälöinti” johtaa kysymään, miksi esimerkiksi pari- tai läheissuhteissa olevat ihmiset halutaan jättää rikosoikeudellisesta huonompaan asemaan. Esityksessä syyteoikeuden laajennusta perustellaan esimerkiksi sillä, että työtehtävää hoitavaa henkilöä voidaan painostaa luopumaan rangaistusvaatimuksen tekemisestä, kuten myös sillä, että uhkauksen kohde voi luopua rangaistusvaatimuksesta koston pelossa (esityksen s. 19). Vastaavilla argumenteilla voitaisiin näkemykseni mukaan puoltaa aivan yhtä hyvin sitä, että syyteoikeus laajennettaisiin koskemaan esimerkiksi pari- ja muita läheissuhteita. Voidaan esimerkiksi pohtia, onko asiakaspalvelutyöntekijään kohdistettu laiton uhkaus aidosti paheksuttavampi, jos teon tekee asiakas verrattuna siihen, että vastaavan ilmauksen esittää uhrin läheinen, etenkin, kun läheissuhteissa uhkaukset voinevat usein olla niitä kaikkein vakavimmin otettavia uhkauksia. Rikosoikeudellisen räätälöinnin varsinainen ongelma ei ole erityisen suojan tarjoaminen tietyille henkilöille (kuten työntekijän asemassa oleville), vaan se, että teot arvotetaan eri tavalla riippuen siitä, keneen tai missä asemassa olevaan ihmiseen teko kohdistuu. Esimerkiksi nyt puheena oleva hallituksen esitys vaikuttaisi viestivän, että esimerkiksi asiakaspalvelijaan kohdistettu tappouhkaus on yhteiskunnan näkökulmasta moitittavampi teko kuin puolisoon tai naapuriin kohdistettu tappouhkaus.

On selvä, että lainsäätäjällä on oikeus tehdä arvovalintoja. Toisaalta nyt puheensa olevan ehdotuksen näkökulmasta kaikkien selkeintä voisi olla se, että laittomasta uhkauksesta tehtäisiin kategorisesti virallisen syytteen alainen rikos, mutta tätä vaihtoehtoksi ei ole katsottu esityksessä realistiseksi tahi aidon pohdinnan arvoiseksi vaihtoehtoksi. Tämä perustunee osaltansa siihen, että ehdotuksella halutaan hallitusohjelman mukaisesti puuttua ensisijaisesti sananvapautta, viranomais-toimintaa, tutkimusta ja tiedonvälitystä uhkaavaan maalittamiseen. Toisaalta toisenlainenkin

lähestymistapa olisi voinut olla perusteltu, mistä kertoo sekin, että monissa verrokkivaltiossa laitton uhkaus vaikuttaisi olevan kokonaisuudessaan virallisen syytteen alainen rikos.

Myöskään rikosoikeussystemaattisesti ei ole kaikkein selkeintä, jos laitton uhkaus (RL 25:7) on virallisen syytteen alainen rikos ainoastaan silloin, kun uhkaus kohdistuu työntekijän asemassa olevaan tai luottamustoimea hoitavaan henkilöön, kun taas vainoamisrikos (RL 25:7a) on kategorisesti yleisen syytteen alainen rikos riippumatta siitä, kohdistuuko vainoaminen esimerkiksi poliitikkoon, toimittajaan, tutkijaan, ex-puolisoon tai naapuriin. Epäloogisuutta korostaa se, että myös vainoamisrikos voi täytyä uhkaamistyyppisillä teoilla.

Lisäksi voidaan pohtia, onko perusteltua asettaa laitton uhkaus syyteoikeuden osalta eri asemaan kuin yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen (RL 24:8–8a) ja kunnianloukkaus (RL 24:9–10). Hallituksen esityksessä laitton uhkauksen erityisasemaa on puollettu sillä, että laitton uhkaus kohdistuu välillisesti henkeen ja terveyteen, kun taas kunnianloukkauksessa ja yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämisessä on kysymys yksilön integriteetin ja intimitietin loukkauksesta. Tämä pitää paikkansa, mutta esimerkiksi julkisessa tehtävässä toimivan henkilön näkökulmasta voinee olla vahingollisempaa, jos hänestä levitetään esimerkiksi perättömiä, mutta erityisen vahingollisia tietoja (kunnianloukkaus) verrattuna tilanteeseen, jossa häneen kohdistetaan uhkaavaa kielenkäyttöä (laitton uhkaus). Luonnollisestikin kunnianloukkasasioissa uhrilla voi olla suurempi intressi vaieta asia kuoliaaksi, mutta voidaan kysyä, kuinka esimerkiksi poliitikon mustamaalauspyrkimys (kunnianloukkaus) olisi demokraattisen oikeusvaltion näkökulmasta siedettävää kuin pyrkimys vaientaa poliitikko uhkailemalla (laitton uhkaus).

Esiin nostamastani kritiikistä huolimatta pidän esitystä hyväksyttävänä. Lisäksi totean, että esitystä ei ole miltään osin syytä pitää ongelmallinen sananvapauden valossa. Ensinnäkään kenelläkään ei ole sananvapauden nojalla oikeutta uhata toista siten, että uhatulla on perusteltu syy omasta tai toisen puolesta pelätä henkilökohtaisen turvallisuuden tai omaisuuden olevan vakavassa vaarassa. Kyseinen dogmi on selkeästi vahvistettu myös Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ratkaisukäytännössä. Toiseksi nyt puheena olevassa esityksessä on kysymys ainoastaan laitonta uhkausta koskevasta syyteoikeuden laajentamisesta, jota rikosoikeudellisesti arvioituna voidaan jo lähtökohtaisesti pitää vähemmän riskialttiina lainsäädäntöuudistuksena sananvapauden näkökulmasta.

Yksityiskohtainen kritiikki

Hallituksen esitys on laadittu huolellisesti ja esityksessä on huomioitu erilaiset asiaan liittyvät näkökulmat. Kritiikkiä voidaan toisaalta kohdistaa seuraavaan.

Työtehtävän merkityssisältö

Hallituksen esityksessä on pyritty jäsentämään, mitä tarkoitetaan sillä, että laitton uhkaus on kohdistettu henkilöön hänen työtehtäviensä vuoksi (esityksen s. 33–34). Käsitettä ”työtehtävä” ei ole pyritty määrittelemään suppeasti, vaan termille ”työtehtävä” on haluttu antaa yleiskielinen merkityssisältö eli työtehtävillä viitataan kaikkeen ammattimaisesti tai ansiotarkoituksessa tehtävään työhön, mukaan lukien esimerkiksi työharjoittelut, toimeksiantosuhteet, freelancer-työ ja apurahalla tehtävä työ. Muutonkin esityksessä korostetaan työtehtävälle annettavaa laajaa merkityssisältöä.

Lähtökohtaisesti rikoslakia säädettäessä ei ole estettä käyttää termien yleiskielisiä merkityssisältöä, mutta voisi olla eduksi, jos valmistelussa pyrittäisiin edelleen jäsentämään ”työtehtävän” merkityssisältöä. Oletan, että lakia valmisteltaessa sovellustilanteen tyyppitapauksena ei ole ollut mielessä esimerkiksi tilanne, jossa laitton uhkaus esitetään kilpaurheilun kontekstissa. Tulkintani

mukaan työtehtävien yleiskielinen määritelmä johtaa siihen, että syyteoikeus alkaa kattaa myös kilpaurheilun. Jos hiihtäjä uhkaa kilpailun aikana katkoa kanssakilpailijan sauvat tai jääkiekkoilija teloa vastapuolen pelaajan, onko kysymyksessä virallisen syytteen alainen laiton uhkaus? Tulisiko syyttäjän nostaa syyte tämän kaltaisissa tilanteissa, jos joku katsojista tekee rikosilmoituksen laittona uhkauksesta? Sinänsä lienee olettavissa, että useissa kilpaurheilulajeissa esiintyy keskimääräisiä työtehtäviä enemmän laittomiksi uhkauksiksi allokoidut uhkauksia. Kanssakilpailijan laitonta uhkailua ei voitane myöskään pitää sellaisena tekona, joka voitaisiin kovinkaan monessa urheilulajissa katsoa sormien läpi (oikeuttaa) ikään kuin pelin henkeen kuuluvana käyttäytymisenä.

Tätäkin merkittävämpää on se, että esityksessä esimerkkeinä mainitut työtehtävät edustavat ensisijaisesti työtehtävien perinteisempää määritelmää (esityksen s. 33–34). Toisaalta työn luonne (ja siten myös työtehtävien yleiskielinen merkityssisältö) vaikuttaisi viime vuosina muuttuneen entistä epäselvemmäksi. Esimerkiksi huomiotaloudessa lienee tyypillistä, että ihminen kirjoittaa Twitteriin, pitää blogia, on TikTokissa tai muussa vastaavassa sosiaalisen median alustassa saadaakseen huomiota ja myydäkseen omaa ”huomiotaan” mahdollisille mainostajille. Jos esimerkiksi toistaiseksi tuntematon henkilö on sosiaalisessa mediassa saadaakseen itselleen sellaista huomiota, jota hän voisi myöhemmin myydä mainostajille, tulkitaanko tämän kaltainen toiminta sellaiseksi yleiskielen mukaiseksi työtehtäväksi, jonka perusteella uhriin kohdistettu laiton uhkaus on virallisen syytteen alainen?

Kolmanneksi rajanveto työtehtävien ja työhön kuulumattomien vapaa-ajantehtävien välillä lienee epäselvä, etenkin, kun monet tekevät nykyisin työtä paikasta ja ajasta riippumatta. Mahdollista on esimerkiksi se, että toimittaja puoltaa sunnuntai-iltana Twitterissä kollegansa laatimaa artikkelia. Jos toimittajaan kohdistetaan Twitter-viestiketjussa laiton uhkaus, voidaanko katsoa, että teko on kohdistunut uhriin hänen työtehtäviensä vuoksi?

Nähdäkseni esitykseen sisältyvä oletamus, jonka mukaan työtehtävän merkityssisältö voidaan määritellä yleiskielen mukaisesti, on rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen ja rikosoikeudessa korostuneen oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden valossa ongelmallinen. Esimerkiksi verrattaessa työtehtävälle annettua yleiskielistä (ja siten myös epätäsmällistä) määritelmää siihen, kuinka esityksessä on määritelty julkinen luottamustehtävä, ero on merkittävä. Tarkoitan tällä sitä, että julkisen tehtävän merkityssisältöä määriteltäessä hallituksen esityksessä on viitattu rikoslain virkarikoksia koskevan 40 luvun 11 §:ään, jossa määritellään julkista luottamustehtävää hoitava henkilö. Kyseinen viittaus yhdessä hallituksen esityksen perusteluiden kanssa jäsentää selkeästi sitä, mitä ehdotuksessa tarkoitella julkisen luottamustehtävällä tarkoitetaan. Sen sijaan työtehtävän merkityssisältö on jäämässä lain sanamuodon sekä hallituksen esityksen perusteella liian epäselväksi. Periaatteessahan olisi ollut mahdollista, että työtehtävän määritelmässä olisi viitattu työrikoksia koskevaan rikoslain 47 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohtaan, joka sisältää työrikoksissa tarkoitettua työntekijän määritelmän. Kyseinen määritelmä olisi tosin johtanut merkittävästi suppeampaan työn määritelmään verrattuna siihen, kuinka hallituksen esityksessä on haluttu työtehtävät määritellä.

Teon motiivin toteennäyttäminen ja syyteoikeus

Rajattaessa virallinen syyteoikeus ainoastaan sellaisiin tilanteisiin, joissa laiton uhkaus on kohdistunut uhriin hänen työtehtäviensä vuoksi tai julkisen luottamustehtävän hoitamisen vuoksi kohdetaan seuraava ongelma: virallisen syyteoikeuden käsillä olo riippuu tekijän tarkoituksesta eli niistä motiiveista, joiden perusteella uhkaus on esitetty.

Asiaa voidaan konkretisoida seuraavalla tarkoitushakuisella esimerkillä. Jos kerrostalonaapuri kohdistaa ammattimuusikkoon tappouhkauksen sillä perusteella, että muusikko harjoittelee kotona pianonsoittoa, teko voisi olla virallisen syytteen alainen. Sen sijaan, jos sama tappouhkaus esitetään sillä perusteella, että pianisti juhlii yöt ja soittelee päivät, teko ei ehdotuksen mukaan liene virallisen syytteen alainen. Tällöinhän uhkauksen motiivina on ollut yleinen ärsyntyminen, eikä pianistin työtehtävät.

On sinänsä selvä, että myös virallisen syytteen alaiset laittomat uhkaukset edellyttävät lähtökohtaisesti uhrin myötävaikutusta, kuten sitä, että uhri edistää rikosprosessia kertomalla uhkauksen herättämistä tuntemuksista ja niin edelleen. Voidaan myös olettaa, että sinänsä virallisen syytteen alaisissa laittomissa uhkauksissa tulee olemaan tyypillisempää, että uhri esittää asiassa rangaistusvaatimuksen. Toisaalta hallituksen esityksessä on arvoitu, että vuosittain uusia virallisen syytteen alaisia laittomia uhkauksia voisi seuloontua tuomioistuimiin noin 250–300 kappaletta (esityksen s. 26). Olettakaamme, että kyseisellä luvulla viitataan ensisijaisesti tilanteisiin, joissa laitton uhkaus on edennyt tuomioistuimeen ilman asianomistajan rangaistusvaatimusta. Tämän kaltaisessa tilanteessa syyttäjän syyteoikeus (virallisen syytteen alainen rikos) on syyksilukemisen edellytys. Jos osoittautuu, ettei syyttäjällä ole asiassa syyteoikeutta, tuomioistuimen on hylättävä syyte.

Lienee odotettavissa, että ilman asianomistajan rangaistusvaatimusta rikosprosessiin (ja tuomioistuimiin) päätyneissä laittomissa uhkauksissa syytetty/vastaja tulevat kiistämään syyteoikeuden vetoamalla siihen, ettei uhkausta ole kohdistettu tekijään hänen työtehtäviensä vuoksi. Useissa tilanteissa teon tarkoitus ja motiivi voidaan päätellä tekokokonaisuuden perusteella aika helposti, mutta esimerkiksi sosiaalisessa mediassa esitettyjen uhkausten kohdalla tilanne voi olla kompleksisempi. Tässäkin yhteydessä voidaan turvautua tarkoitushakuisen esimerkkiin. Jos tekijää syytetään sillä perusteella, että hän on uhannut sosiaalisessa mediassa naistoimittajaa, tekijän voi olla rationaalista kiistää syyteoikeuden käsillä olo vetoamalla siihen, että uhkauksen syy on esimerkiksi yleinen naisviha, eikä uhrin työskentely toimittajana. Jos väite on uskottava, tuomioistuimen on hylättävä syyte syyteoikeuden puuttumisen vuoksi. Käytännössä syytetyn kannattaakin joka kertaa kiistää se, että hän on uhannut uhria uhrin työtehtävien vuoksi.

Näin ollen vaikuttaakin siltä, että syyteoikeuden käsillä olo voi riippua tekijän tarkoitustahallisuudesta. Tämä tarkoittanee sitä, että tuomioistuimet voivat joutua arvioimaan tekijän tarkoitusta ja motiiveja pohtiessaan sitä, onko syyttäjällä asiassa syyteoikeus. Tämä voi pahimmillaan johtaa siihen, että asiassa järjestetään täysimittainen oikeudenkäynti, jossa teon ja tekokokonaisuuden perusteella arvioidaan tekijän esittämän uhkauksen motiivia (tekijän tarkoitusta) – ja jos asiassa esitetyn näytön perusteella todetaan, että tekijän tarkoituksesta (= siitä, että uhkaus on kohdistettu uhriin hänen työtehtäviensä vuoksi) jää varteenotettava epäily, syyte on hylättävä syyteoikeuden puuttumisen vuoksi. Tämän kaltaista rikosprosessia ei voitaisi pitää erityisen kustannustehokkaana.

Vaikka syyteoikeuden ja tekijän (tarkoitus)tahallisuuden lomittaminen tuntuu vieraalta, voisi olla eduksi, jos tätäkin näkökulmaa jäsenettäisiin. Lähtökohtaisesti lienee perustelluinta, että laittomissa uhkauksissa syyteoikeuden käsillä olon kiistäneen tekijän motiiveja ja tarkoitusta arvioidaan saman kaltaisesti kuin tekijän tarkoitustahallisuutta arvioidaan yleisestikin. Epäselvyys voi tosin koskea esimerkiksi sitä, pitääkö uhrin työtehtävien olla tekijän ensisijainen motiivi vai riittääkö se, että uhrin työtehtävien voidaan olettaa olleen yksi syy uhkausten esittämiseksi. Teoriassa on mahdollista pohtia esimerkiksi sitä, kuinka arvioida tilannetta, jossa asiakas kohdistaa uhkauksen ulkomaalaistaustaiseen taksikukseen (esimerkki on poimittu eletystä elämästä). Jos asiakas on rassisti, onko oletusarvona se, että uhkauksen syy on ollut pikemminkin uhrin ulkomaalaistaustaisuus

kuin uhrin työtehtävät? Vai voidaanko tällaisessa tilanteessa katsoa, että syyteoikeuden edellytykset täyttyvät ainoastaan sillä perusteella, että asiakas kohdistaa uhkauksen taksikukseen?

Loppuhuomiot

Hallituksen esityksessä on katsottu, ettei viranomaisia ole syytä kuormittaa säätämällä laitton uhkaus kategorisesti virallisen syytteen alaiseksi rikokseksi. Myös uhrin itsemääräämisoikeuden on katsottu puoltavan sitä, että laitton uhkaus pysyy ensisijaisesti asianomistajarikoksena. Molemmat argumentit ovat huomion arvoisia, ja ne onkin syytä ottaa vakavasti. Toisaalta monet esitykseen sisältyvät rikosoikeudelliset ongelmat voitaisiin eliminoida sillä, että laittomasta uhkauksesta tehtäisiin virallisen syytteen alainen rikos samalla tavalla kuin esimerkiksi vainoamisrikoksesta. Nähdäkseni eduksi olisi joka tapauksessa se, että lainsäätäjä kiinnittäisi huomiota yhtäältä ”työn” merkityssisällön monitulkintaisuuteen, kuten myös siihen, kuinka vahvasti (ja minkälaisilla edellytyksillä) voidaan sanoa, että uhkauksen syynä ovat olleet uhrin työtehtävät.

Helsingissä 31.1.2021

Tatu Hyttinen, OTT, VTM, VT
Rikosoikeuden apulaisprofessori, Turun yliopisto